

نگاه تعارض «امر فردی» و «امر اجتماعی» در جامعه ایران

حمیدرضا خدایی‌راد، **دکترای علوم سیاسی**

● چند صبا‌حی است که نه از گوشه‌وکنار بلکه از متن جامعه و به‌خصوص از طرف گروه‌های مرجع، اندیش‌مندان و دست‌اندرکاران کلایه‌هایی از کاهش التزام افراد به اصول اخلاقی، ارزش‌های اجتماعی و تعهدات جمعی به کوش می‌رسد. محمل این نارضایتی‌ها از وضعیت اجتماعی را می‌توان در زندگی روزمره لمس کرد و آمارها و گزارش‌ها از مشکلات و معضلات اجتماعی نیز سندن روشنی بر این موضوع است. هرچند دالیل شکل‌گرفته این وضعیت به بررسی‌های مفصل‌تری نیاز دارد بنابراین این متن کوتاه سعی می‌کند یک نقطه را به عنوان پیش‌فرضی برای شناخت مسئله پیشنهاد کند. این نقطه مورد اتکا براساس دوگانه «امر فردی» و «امر اجتماعی» ترسیم شده است.

به یک معنا و از نظر جامعه‌شناسانی همچون پیتر برگر و توماس لاکمن، این افراد هستند که جامعه را می‌سازند و جامعه یک واقعیت عینی پیدا می‌کند و به نوبه خود افراد را خلق می‌کند. فرد و جامعه طبق این برداشت از یک نسبت اندرکنش و ارتباط متقابل معنی‌دار برخوردارند. «ساختن جامعه توسط افراد» و «خلق افراد جامعه از طریق افراد» چنان عمق و تفسیرپذیری بالایی دارد که حتی از جامعه‌ای به جامعه دیگر، می‌تواند برداشت‌های به‌شدت متفاوتی را به خود بگردد؛ اما این تفاوت‌های معنایی نمی‌تواند این اصل بنیادین را خدشه‌دار کند که در هر‌حال فرد و جامعه ارتباط و پیوند جدایی‌ناپذیری دارند.

افراد براساس نیازهای مادی- معنوی و انتظارات متقابل، جامعه را می‌سازند و جامعه نیز بستر برآوردن و تأمین نیازها و انتظارات افراد را فراهم می‌کند. از این نظر و به استاد تاریخ، بین فرد و جامعه یک رابطه «هم‌افزایی» و حاکم است. با این‌ تعریف جدایی‌ناپذیر باید در جامعه کنونی ما چه نسبتی بین این دو امر شکل گرفته و گروه‌های بنیادین در کجاست؟

واقعیت جامعه ایران که با وقایع و روند جاری زندگی اجتماعی هم تأیید شده است مؤید این حقیقت تلخ است که بین «امر فردی» و «امر اجتماعی» نه‌تنها «هم‌افزایی» کاهش چشمگیری داشته بلکه از گسترده‌شدن تعارض بین این دو باید سخن گفت؛ یک وضعیت «هم‌کاهشی» و «هم‌ساییدی» (اگر مجاز به کاربرد چنین اصطلاحات ترکیبی باشیم).

افراد تصور می‌کنند که جامعه از یک نابسامانی

مزمّن رنج می‌برد و دستگاه‌های معیوب و

چرخ‌دنده‌های نافرّم در جامعه وجود دارند

که حجم وسیعی از «کار»، سرمایه‌های مادی-

معنوی و حتی زحمات نسل‌ها را در مدت‌زمانی

کوتاه و باورنکردنی می‌توانند خردوخمر کنند.

در یک چنین چرخه معیوب، افراد در ارتباط‌دند

منافع شخصی و خیر عمومی، ناتوان از آن هستند

که به یک برنامه مشخص، قطعی و روشن دست

یابند. فرد نمی‌تواند با قطعیت تصمیم بگیرد

که از گرفتن پارانسه انصراف دهد یا نه؟ چراکه

نمی‌داند مبلغی که از انصراف او برای جامعه

خیزمه می‌شود آیا برای چرخ تولید و اقتصاد کشور

مصرف خواهد شد یا اینکه همان چرخ‌دنده‌های

معیوب، داغ از دست‌دادن همان پول یارانه را بر

دل او خواهند گذاشت.

زمانی که رابطه فرسایشی بین امر فردی

و امر اجتماعی یک روند معمول را به خود

می‌گیرد و سال‌های متمادی به طول می‌انجامد

تعهد فرد به جامعه جای خود را به نزدیک‌ترین

و ملموس‌ترین موضوع یعنی تعقیب منافع

فردی خواهد داد و متعاقب آن دور باطل زیست

فردی- جمعی شکل می‌گیرد که خارج از کنترل

افراد است. جامعه‌ای شکل نمی‌گیرد تا افراد را

خلق کند.

حجم بالای آسیب‌های اجتماعی، قانون‌گریزی،

فساد اداری، بی‌اخلاقی، تحیف‌شدن سرمایه‌های

اجتماعی و... مسائلی هستند که نشان می‌دهد

بر پیکر مهم‌ترین محور حیات جمعی ما یعنی

مناسبات بین «افراد و جامعه» زخم‌های عمیقی

ایجاد شده است.

روزنه

نزاع خیابانی عامل مرگ شهروند ایرانی در استانبول

● فارس: خبرگزاری دوخان ترکیه از ضرب‌و شتم دو گردشگر ایرانی ازسوی شش شهروند ترکیه در محله فاتح استانبول و کشته‌شدن یکی از آنها خبر داد.

براساس این گزارش، پنجشنبه گذشته چند شهروند ترک عده‌ای از گردشگران ایرانی را به مراکز تفریحی برده، اما با فریب آنها قصد اخاذی مبلغ زیادی از آنها را داشتند. این موضوع باعث درگیری و ضرب‌وشتم میان آنها شد. پلیس ضاربان را که از طریق دوربین‌های مداربسته شناسایی شده‌اند، دستگیر و روانه زندان کرده است.

ادامه از صفحه اول

عنوان سؤالات نماینده از وزیر به صحن آمده بود، درباره «منطبق‌نبودن گزارش وزارت خارجه از برجام، با واقعیات»، «علت تغییر معاون عربی و آفریقایی وزارت خارجه» و «علت سخنان ظریف درباره نمایشگاه افسانه هولوکاست در ایران» بود. سه موضوعی که کریمی‌قدوسی آن‌قدر درباره آنها کم و کوتاه سخن گفت که دو بار با تذکر علی‌مطهری که ریاست جلسه را برعهده داشت، مواجر شد و به‌ناچار اشاره‌ای هم به مدعیات خود دراین‌باره کرد. اما او ترجیح داد از بخش عمده زمان خود برای تاختن به تیمم مذاکره‌کننده، اصل برجام، مراحل مذاکرات و سایر مواردی که در سه سال گذشته از سوی مخالفان برجام بیان شده بود، استفاده کند. او پس از آنکه ظریف پاسخ‌های اولیه به محوره‌های اصلی سه سؤال را از تریبون بیان کرد، بر صندلی خود نشست و نوبت به نماینده سؤال‌کننده رسید تا بخش اول سخنان خود را بگوید. ظریف در این بخش از سخنان خود به جز تشریح گزارش اجرای برجام، درباره علت تغییر امیرعبداللهیان گفت: «جناب آقای امیرعبداللهیان قرار بود به عنوان سفیر ایران به کشور بسیار مهم و حساس عمان که برای ما حساسیت استراتژیک دارند، تشریف ببرند؛ با خودشان هم صحبت شده و همه اقدامات لازم صورت گرفته بود و معاون بعدی هم تعیین شده بود. ایشان به دلیل مشکلات خانوادگی تصمیم گرفتند فعلا به مأموریت تشریف ببرند و تصمیم ایشان را پذیرفتیم. از ایشان به عنوان مشاور وزیر استفاده کردیم، هم‌اکنون هم بسیار خوشحالیم که در مجلس شورای اسلامی حضور دارند». در پاسخ به آن بخش از سخنان کریمی‌قدوسی که گفته بود علت تغییر امیرعبداللهیان نگرانی برخی قدرت‌های خارجی است، گفت: «این توهین به وزارت خارجه نیست، توهین به نظام است که ادعا کند به خاطر نگرانی خارجی‌ها مسئولان خود را عوض می‌کنیم، این حرف هیچ اساس و پایه‌ای ندارد. حمایت از مقاومت وظیفه کل دستگاه سیاست خارجی است نه یک فرد».

ادعای کریمی‌قدوسی درباره جابه‌جایی امیرعبداللهیان

کریمی‌قدوسی، ابتدا و در تشریح سؤالش از وزیر امور خارجه گفت: «توافق برجام جزئی از توافق جامعی بود که آثار سوء، آن طولانی‌مدت است، اگر آن را علاج نکنیم، قرار بود با برجام مشکلات اقتصادی کشور حل شود اما دشمن نقشه‌های قصاص دیگری مانند برجام‌های دو، سه و چهار در ذهن داشت که مختصرا به آن اشاره می‌کنم». او با بیان اینکه آقای ظریف عمدتا در گزارش‌شان بخش‌های برجام را بازخوانی کردند، گفت: «انتظار ما اعلام موارد نقض برجام به صورت شفاف بود. تشدید تحریم‌ها بعد از اجرای‌شدن برجام و اعمال تحریم‌ها علیه افراد و وضع قوانین علیه ایران، آزادندشن دارایی‌های کشور، حل‌نشدن مشکل سوویفت و مشکلات بانکی باید به مجلس گزارش و از مجلس کمک گرفته می‌شد». کریمی‌قدوسی با تشبیه برجام به گوساله سامری، گفت: «راه مبارزه قرآنی با گوساله سامری در عصر حضرت موسی (ع) آتش‌زدن گوساله بود که صدای غیرتوحیدی خود را برای انحراف امت موسی بیان می‌کرد، راه‌حل نهایی ما نیز در این عصر و زمان اقدام متقابل به‌مثل در مقابل نقض برجام است. اگر برجام را سرانجام نقض کردند، برجام را در روز موعود ملت ایران به آتش خواهد کشید».

او در ادامه با بیان اینکه راهبرد نرمش قهرمانانه مقابل راهبرد به‌زانونوردن انقلاب اسلامی بود، گفت: «استراتژیست و قهرمان این میدان خالق این کلیدوازه بود که فرمود من دیپلمات نیستم، من یک انقلابی‌ام، او ولی امر مسلمین جهان امام خامنه‌ای بود که قهرمان واقعی این امت در عصر غیبت در مقابله با سامری‌های این زمان است. شیطان بزرگ در مذاکرات با یک راهبرد و سه استراتژی برای به‌زانونوردن نظام اسلامی از طریق دروازه برجام به میدان آمد، یک تضعیف و نفوذ کلامی ولی فقیه، این در حالی است که ولی امر مسلمین متشا قدرت و وحدت در داخل و سطح منطقه است. تضعیف و تعطیل کردن جریان و فرهنگ مقاومت در منطقه و همچنین حذف سپاه پاسداران، حذف حزب‌الله که در قالب برجام دو مطرح کرد، حذف گروه‌های مقاومت در عراق و سوریه و جهاد اسلامی در فلسطین و وفاق در بحرن و انصارالله در یمن و همچنین هدف دیگر دشمنان فراهم‌کردن مقدمات راهبردی در بازنگری قوانین اساسی جمهوری اسلامی بود. تمام‌شدن دوران بهانه‌گری برای این موضوع که تا تحریم هست کاری از پیش نمی‌رود، پایان دوران پرهزینه و خسته‌کننده مذاکرات، افزایش سطح بصیرت و آگاهی مردم در شناخت دشمن و صنعت هسته‌ای ما که در حد نمادینش باقی مانده، این از موضوعاتی است که از مذاکرات حاصل شد».

او همچنین به سخنان رئیس‌جمهوری و ظریف درباره بدعهدی آمریکا هم اشاره کرد و گفت بقیه سخنانش را در نوبت دوم بیان خواهد کرد. اما پیش از آنکه ظریف برای پاسخ‌گویی پشت تریبون قرار بگیرد، علی‌مطهری به کریمی‌قدوسی گفت که تا اینجا تنها یکی از سؤالات خود را توضیح داده‌اید و آقای ظریف به همین یک سؤال می‌تواند جواب دهد و دو سؤال دیگر را چون بیان نکندید. وقتی مطرح شوند، دوباره وزیر حق پاسخ‌گویی دارد. این‌گونه بود که کریمی‌قدوسی به دو سؤال دیگر خود هم اشاره‌هایی کرد که در واکنش بعدی ظریف تأثیر درخور توجهی داشت. او درباره تغییر معاون عربی و آفریقایی وزارت خارجه گفت:

«آقای سرمدی به آقای امیرعبداللهیان می‌گوید ما می‌خواهیم یک شبو اجرا کنیم تا به این وسیله به منطقه پیغام بدهیم که سیاست‌ها ما در منطقه بازنگری می‌شود و مسائلی از این قبیل که اینها مستند است. در این شرایط جابه‌جاکردن فردی که در عرصه مقاومت منطقه این‌گونه مؤثر واقع می‌شود، نوعی برداشتن موانع از سر برجام دو تلقی می‌شود». کریمی‌قدوسی درباره هولوکاست هم گفت: «چه ضرورتی دارد آقای ظریف درخصوص فعالیت‌های مردمی و خودجوش در جمهوری اسلامی در برگزاری نمایشگاه افسانه هولوکاست اظهارنظر کند. این اقدامات به نفع رژیم صهیونیستی تمام می‌شود، نه برگزاری نمایشگاه‌های افسانه هولوکاست».

۸دقیقه‌توفانی ظریف

حالا نوبت به پاسخ‌های ظریف رسیده بود. وزیر خارجه که دقایقی قبل با لیخنه به سؤال

پورابراهیمی درباره دیپلماسی اقتصادی در ساتنار وزارت خارجه پاسخ داده بود و در بخش اول پاسخ به سؤال کریمی‌قدوسی هم به دفاع از گزارش وزارت خارجه از اجرای برجام پرداخته بود، بعد از جملات پایانی کریمی‌قدوسی، با چهره‌ای که تغییر در آن مشهود بود، پشت تریبون رفت و نطق خود را با اظهار تأسف از سخنان کریمی‌قدوسی که از تریبون مجلس بیان شد، آغاز کرد. او گفت: «با همه احترام و ارادتی که به جناب آقای کریمی‌قدوسی داریم، واقعا متأسفم که تریبون مجلس شورای اسلامی به دنیا اعلام می‌کند وزیر خارجه‌ای که موظف است دستورات مقام معظم رهبری را اجرا کند زمینه‌ساز تغییر سیاست جمهوری اسلامی در منطقه است. این حرف از هیچ‌کس پذیرفته نیست، چون هیچ‌کس چنین حقی را ندارد». ظریف از جایگاه نطق و درحالی‌که رو به صندلی کریمی‌قدوسی کرده بود، گفت: «از شما تقاضا می‌کنم برای ملاحظات زودگذر و کوچک سیاسی داخلی وجهه سیاست خارجی انقلابی، مبارز و مقاوم جمهوری اسلامی در جهان را خدشه‌دار نکنید، اگر کسانی آب به آسیاب دشمن ایران و دشمن انقلاب اسلامی می‌ریزند، آنهایی هستند که در پیگیری سیاست‌های اصولی نظام تردید می‌کنند. چه کسی این جرئت را دارد که مقاومت اسلامی را که سند افتخار این نظام و جمهوری اسلامی و مردم ایران است زیر سؤال ببرد. من خوشحالم که مسئولان مقاومت، نه جناب‌عالی، از بنده تشکر می‌کنند. خوشحالم و افتخار می‌کنم که برادر بزرگوار قاسم سلیمانی، برادر ارجمند سیدحسین نصرالله و برادر خوبم رمضان عبدالله هر روز در تماس با من از سیاست‌های جمهوری اسلامی تشکر می‌کنند. تقاضا می‌کنم جناب آقای کریمی‌قدوسی سیاست خارجی جمهوری اسلامی را که مبتنی بر دیدگاه‌های مقام معظم رهبری و رهنمودها و میراث امام (ره) الیقدر است زیر سؤال نبرید». در این دقایق، هر جمله ظریف با فریادهای احستت نمایندگان همراهی می‌شد و تنها هاجر چنارانی در کنار صندلی کریمی‌قدوسی حضور پیدا کرده و با او مشورت می‌کرد. ظریف در ادامه سخنان خود هم با تأکید مجمل بر اینکه به خاطر منافع کوچک و کوتاه‌نظرانه داخلی این‌گونه با وجهه انقلابی جمهوری اسلامی بازی نکنید، با صدا‌یی که لحن آن به‌وضوح با ساعتی قبل تفاوت کرده بود، فریاد زد: «چه کسی از صحبت خصوصی آقای سرمدی با آقای دکتر امیرعبداللهیان به شما گزارش داده است؟ شما چگونه به خود جرئت می‌دهید در صحن مجلس خلاف بگویید؟ من که می‌دانم چه گذشته است من برای حفظ احترام همکارانم سکوت می‌کنم و اجازه نخواهم داد هیچ یک از همکارانم مورد سؤال قرار بگیرند. اما به شما می‌گویم که هیچ‌کس، هیچ‌گاه جرئت ندارد در مورد یک کارگزار سیاست خارجی جمهوری اسلامی به ما توصیه‌ای بکند. چنین چیزی را هیچ‌گاه اجازه نمی‌دهیم و به شما هم اجازه نمی‌دهیم چنین تهمت‌ی را به سیاست خارجی جمهوری اسلامی بزنید و اجازه بدهید که دشمنان این کشور و انقلاب جرئت پیدا کنند که این لاطائلات را بگویند».

این فریاد ظریف هم با فریادهای احستنت که از صحن برمی‌خاست همراه شد و پس از آن، هاجر چنارانی و کریمی‌قدوسی به جایگاه هیات‌رئیس‌ه رفتند و مشغول گفت‌وگو با مطهری شدند. ظریف همچنان مشغول پاسخ‌دادن به سؤال‌ها و ادعاهای کریمی‌قدوسی بود و حلقه‌ای کوچک از دلواپسان در جایگاه هیات‌رئیس‌ه به دور مطهری شکل گرفته بود. در همین حال وزیر امور خارجه ادماه «ما امکان ندارد چنین حرفی از جمهوری اسلامی صادر شود، امکان ندارد ما برای پیام‌دادن به این و آن نسبت به تغییر همکارانمان اقدام کنیم. سیاست انقلابی و آرمان‌های انقلاب این امکان را فراهم کرده که به عنوان یک قدرت نوظهور در جهان کنونی حضور بایسیم. جهان کنونی، جهان مبارزه و تقابل ایده‌هاست. جهان کنونی جهان قدرت معنایی است. قدرت معنایی جمهوری اسلامی گرفته است. این باورها نسبت به مقاومت این مردم نشئت می‌شود». کریمی‌قدوسی هم در این شرایط جابه‌جاکردن فردی که در عرصه مقاومت منطقه این‌گونه مؤثر واقع می‌شود، نوعی برداشتن موانع از سر برجام دو تلقی می‌شود». کریمی‌قدوسی درباره هولوکاست هم گفت: «چه ضرورتی دارد آقای ظریف درخصوص فعالیت‌های مردمی و خودجوش در جمهوری اسلامی در برگزاری نمایشگاه افسانه هولوکاست اظهارنظر کند. این اقدامات به نفع رژیم صهیونیستی تمام می‌شود، نه برگزاری نمایشگاه‌های افسانه هولوکاست».

عکس: فریح صمدی، ایران

سؤال کریمی قدوسی به درِ بسته بهارستان خور

۸دقیقه‌توفانی ظریف

بود. در همین حال وزیر امور خارجه ادماه داد: «امکان ندارد چنین حرفی از جمهوری اسلامی صادر شود، امکان ندارد ما برای پیام‌دادن به این و آن نسبت به تغییر همکارانمان اقدام کنیم. سیاست انقلابی و آرمان‌های انقلاب این امکان را فراهم کرده که به عنوان یک قدرت نوظهور در جهان کنونی حضور بایسیم. جهان کنونی، جهان مبارزه و تقابل ایده‌هاست. جهان کنونی جهان قدرت معنایی است. قدرت معنایی جمهوری اسلامی گرفته است. این باورها نسبت به مقاومت این مردم نشئت می‌شود». کریمی‌قدوسی هم در این شرایط جابه‌جاکردن فردی که در عرصه مقاومت منطقه این‌گونه مؤثر واقع می‌شود، نوعی برداشتن موانع از سر برجام دو تلقی می‌شود». کریمی‌قدوسی درباره هولوکاست هم گفت: «چه ضرورتی دارد آقای ظریف درخصوص فعالیت‌های مردمی و خودجوش در جمهوری اسلامی در برگزاری نمایشگاه افسانه هولوکاست اظهارنظر کند. این اقدامات به نفع رژیم صهیونیستی تمام می‌شود، نه برگزاری نمایشگاه‌های افسانه هولوکاست».

خوابه کریمی‌قدوسی وحاشیه‌سازي دلواپسان

حالا نوبت کریمی‌قدوسی بود که در ۱۵ دقیقه،

درباره سؤالات خود توضیح دهد. او قبل از

سخن‌گفتن، سه بار از علی‌مطهری پرسید که آیا

شما به عنوان رئیس جلسه نمی‌خواهید به آقای

ظریف تذکری بدهید؟ هر سه بار پاسخ مطهری

این بود که شما سخنان خود را بفرمایید و پس

از پایان من هر توضیحی لازم بود، بیان می‌کنم.

کریمی‌قدوسی هم با سخنانی عتاب‌آلود، شروع

به نطقی علیه برجام کرد که هیچ ارتباطی با سه

سؤال مطرح‌شده نداشت. او گفت: «متأسفم از یک

دیپلمات ارشد که این‌گونه با عصبانیت جواب سؤال

یک نماینده را می‌دهد و نباید این جملات را به کار

می‌برد؛ زیرا من بر طبق قانون سؤال می‌پرسم و وزرا

نیز باید براساس قانون در خانه ملت پاسخ‌گو باشند.

روش آقای ظریف برای فرار از پاسخ‌گویی این‌چنین

است. چرا با انجام تعهدات برجام از سوی ایران

همچنان شاهد ادامه تحریم‌ها هستیم؛ اولین اشتباه

ما عدم توجه به استحکام درونی نظام بود که همه

معتقدان ما را به تحریم‌ها دشمن مرتبط می‌کردیم و

همه امید خود را به وعده‌های شیطان بزرگ بستیم.

خطا بود که تیم مذاکره‌کننده را ضعیف بستند و تیم

مذاکره‌کننده ایران با مسئولیت آقای ظریف ضعیف

بود که بعدا با تذکراتی که داده شد چند نفر از افراد

متخصص به آن اضافه شدند که متأسفانه دو نفر از

آنها جالوس و دوابتبعی بودند. تیم مذاکره‌کننده

باید با نهادهای امنیتی همکاری می‌کرد. هرچه

در اینجا تیمم مذاکره‌کننده ایران طراحی می‌کرد،

شبکه نفوذ نقشه‌های ایران را به دشمن می‌گفت

و تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای در مذاکرات خلع‌سلاح

می‌شدند. آقای ظریف شما می‌گفتید تحریم‌های

اولیه می‌ماند و نمی‌شود که آنها را برداشت، این

در حالی بود که تحریم دلار نیز جزء تحریم‌های

اولیه بود. شما می‌دانستید که دارایی‌های ایران

در بانک‌های خارجی دلار است و بعد از اجرای

برجام نیز همچنان منابع ملی ایران آزاد نشده

است. شما گفتید که ما تپه‌هایی را گرفتیم ولی

قله‌ها را نگرفتیم. در مذاکرات هسته‌ای از ۱۲ خط

قرمز عبور شد؛ اشتباه بود که با دشمن قسم‌خورده

با دیپلماسی لیخند و دیپلماسی تعامل به‌جای دیپلماسی تقابل برخورد کردید. اشتباه بود که می‌گفتید بیسن جریان دموکرات و جمهوری‌خواهان تفاوت وجود دارد؛ شما اگر می‌توانستید پوست خود را از استخوانتان جدا کنید، می‌توانید آمریکا را نیز از صهیونیست‌ها تفکیک کنید؛ ولی شما این تفکیک را انجام دادید. تیم مذاکره‌کننده ایران به سایر اعضای ۵+۱ بی‌توجه بود و با آوردن کسانی از سوی آمریکا به میز مذاکرات عملا مذاکرات را به مذاکرات ۱+۱ تغییر دادید و سهم کمتری را برای ۵+۱ در نظر گرفتید و در مذاکرات ملت ایران را در جایگاه کشور نیازمند به توافق قرار دادید. زمانی که دشمن از شما خواست قلب راکتور را خارج کنید، مشخص بود که می‌خواهد بدعهدی کند، خطا بود که می‌گفتید همه چیز محرمانه است و نمایندگان را نامحرم فرض کردید؛ این در حالی بود که نیروهای ارزشی می‌خواستند شما را هدایت کنند. راه رفتن در مذاکرات قبلی را به فراموشی سپردید که این اقدام نیز اشتباه بود. خطا بود که بعد از برجام در مقابل چشمان ما، طرف‌های مقابل نقض عهد کردند و شما ضرب‌الاجلی برای موضوع تعیین نکردید و این سیاست خارجی شما آنها را ترغیب به برداشت دو هزار میلیارد و ایجاد ۵۰ تحریم جدید کرد. در توافق ژنو یک مقرر شد که قطعه هواپیما بدهند و تعهدات دیگری را آمریکایی‌ها پذیرفتند ولی به آنها عمل نکردند. از ۱۲۰ موتور قابل تعمیر از زمان ژنو یک تاکنون تنها ۱۲ موتور قابل‌تعمیرشدن است. نمونه یک توافق این بود که یک تیم انقلابی به پشت میز مذاکره رفت و موفق شد قرارداد نظامی پیش از انقلاب را با اخذ دیرکرد آن به دست آورد و تا زمانی که دلارها را به ایران تحویل ندادند، جیسون رضایان نیز آزاد نشد».

کریمی‌قدوسی همچنان مشغول روخوانی از کاغذهای متعددی بود که در دست داشت و دران‌میان، علی‌مطهری بار دیگر به او تذکر داد که باید درباره سه موضوع مطرح‌شده در متن سؤال صحبت کند. این تذکر نایب‌رئیس مجلس، با واکنش تند و عصبی کریمی‌قدوسی همراه شد. او خطاب به مطهری گفت: «من دارم درباره همین موارد صحبت می‌کنم». مطهری بار دیگر به او یادآوری کرد که محور سؤال چه بوده و گفت که شما درحال بیان انتقادات خود از قبل از برجام و مذاکرات و مسائل دیگر هستید که در این سه سؤال نیست. کریمی‌قدوسی بار دیگر فریاد زد: «شما می‌خواهید فضا را غبارآلود کنید تا مردم صدای ما را نشنوند. اگر می‌خواهید تریبون ما را قطع کنید، ولی این حق ماست که سؤال کنیم». او در ادامه با بیان اینکه سه فرضیه درباره تیم مذاکره‌کننده و مذاکرات هسته‌ای وجود دارد، گفت: «یک احتمال این است که تیم مذاکره‌کننده ضعیف بود و کلاه بر سر ما رفت؛ فرضیه دیگر این بود که تیم ما قوی بود، ولی طرف مقابل نیز با قوت حاضر شد و نفوذی داشت و فرضیه سوم این است که تیم ما می‌توانست ولی نخواست؛ چون می‌ت رسید برای داخل حرفی نداشت‌ه باشد». این نماینده مشهد با بیان اینکه در قطع‌نامه ۲۲۳۱ مقرر شد که هفت قطع‌نامه گذشته جمع شوند، گفت: در این قطع‌نامه موارد زائد قطع‌نامه‌های پیشین حذف شد ولی جوهر تحریم‌ها بر علیه ایران در یک قطع‌نامه جمع شد. اگر از روز اول راهی که گفت می‌مقدم رهبری مشخص فرموده بودند، طی می‌شد امروز مشکلات حل، تحریم‌ها لغو و دارایی‌های کشور نیز آزاد شده بود. اگر اطاعت از ولی امر مسلمین کامل و جامع انجام شده بود، امروز نمی‌گفتیم که ما در مذاکرات به دنبال رفع سایه شوم جنگ از سر کشور بودیم و به دنبال رفع تحریم‌ها نبودیم؛ چرا باید در این زمان عده‌ای صحبت از کاهش‌دادن قدرت نظامی و موشکی ایران را مطرح کنند».

رای مجلس به نفع ظریف

در نهایت و پس از این نطق پریهاهوی کریمی‌قدوسی، مطهری هم توضیح داد که از سخن ظریف مبنی بر اینکه اجازه نمی‌دهد مجلس از همکاریانش سؤال کند، این‌گونه برداشت شده که به مجلس اهانت شده و ظریف هم در یادداشتی اعلام کرد که نه‌تنها قصد اهانت به مجلس را نداشته، بلکه اگر کسی از سخنانش چنین برداشتی کرده هم مدخل‌های می‌کنند. در این لحظات هم برخی از دلواپسان نظیر سالک و حاج‌دلایگانی مشغول اعتراض بودند اما در میان همه صداها، فریادهای عبدالله سامری، نماینده خرمشهر که معتقد بود ظریف به مجلس توهین کرده بیش از بقیه شنیده می‌شد. پس از این سروصداها، نوبت به رأی‌گیری درباره سؤال رسید. درحالی‌که تا پیش‌ازاین رأی‌های جلسات مختلف مجلس، هنگام رأی‌گیری اعلام می‌کردند افرادی که معتقدند پاسخ وزیر قانع‌کننده بوده باید رأی موافق بدهند و کسانی که معتقدند پاسخ وزیر قانع‌کننده نبوده، باید رأی مخالف بدهند. این‌بار علی‌مطهری تصمیم گرفت نص صریح بین نمایندگان را رأی‌گیری را اجرا کند. پیش‌ازاین در مجلس نهم نیز چندین‌بار چهره‌هایی نظیر احمد توکلی، تذکر داده بودند که روش رأی‌گیری بعد از سؤالات در مجلس، مطابق با آیین‌نامه نیست. به‌رحال علی‌مطهری این‌بار هم مدیریت خاص در اعمال کرد و گفت بنا بر نص صریح آیین‌نامه مجلس، کسانی که سؤال را وارد می‌دانند باید رأی موافق بدهند و کسانی که سؤال را وارد نمی‌دانند، باید رأی مخالف بدهند. براین‌اساس و از مجموع ۲۵۰ نماینده حاضر در صحن، ۱۳۵ نفر رأی به واردنبودن سؤال دادند و ۱۰۵ نفر هم سؤال را وارد دانستند. این‌گونه بود که معرکه دلواپسان، با رأی مجلس به نفع ظریف تمام شد و روز پریهاهوی مجلس، با بدرقه پرشکوه ظریف به پایان رسید.

خبر

سفر هیأت ایرانی به روسیه در موضوع فردو

● **ایلنا:**علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی، دیروز در سومین همایش یک‌ان‌های حفاظت با اشاره به صدور مجوزهای فروش هواپیما از سوی اوفک گفت: خوشبختانه براساس اطلاعات، اوفک موافقت خود را با فروش هواپیماهای ایرانی‌ا براسا و یوینگ اعلام کرده که این پروژه بزرگی است و نیاز است بانک‌های بزرگ آن را تأمین مالی کرده و بیمه‌های بزرگ هم آن را ضمانت کنند. پس اگر این پروژه عملیاتی شود، شاهد گشایش‌های بیشتر در همکاری‌های بانکی و بیمه‌ای خواهیم بود. او در رابطه با آخرین اقدامات ایران در فردو نیز خاطرنشان کرد: در فردو اقدامات لازم را برای راه‌اندازی پروژه ایزوتوپ‌های پایدار انجام داده‌ام. ما با روس‌ها به صورت دائم در تماس هستیم. به‌زودی هیأتی از ایران به روسیه خواهد رفت و هیاتی از آنها هم به تهران می‌آیند. پروژه به‌خوبی در حال انجام‌شدن است. این پروژه، بسیار پیشرفته است که ایران را در صنعت غنی‌سازی انواع ایزوتوپ‌های سبک، میانه و سنگین کمک خواهد کرد.

ادامه از صفحه اول

نگرانی جهانی؛ کلینتون یا ترامپ؟

زیرا از یک سو وی برای مبارزه انتخاباتی حاضر از حمایت لابی‌های اسرائیل و اعراب برخوردار است و از سوی دیگر، دیدگاه چندان مثبتی نسبت به سیاست داخلی و سیاست خارجی ایران و به‌ویژه در منطقه ندارد، ولی می‌توان گفت تصمیم‌گیری‌های او احساسی و خلق‌الساعه نخواهد بود. همین منظره، شرایط روحی و فکری دو نامزد را نشان داد که چگونه ترامپ نسبت به مسائل امنیت ملی آمریکا و امنیت بین‌الملل بی‌اعتنا بوده و درک درستی از آن ندارد. ترامپ از نظر شخصی با هم نوعی لجبازی از خود نشان می‌دهد و سعی می‌کند مسائل مهم ملکنتی و جهانی را به سبب دینی به مسخره گرفته و جواب دهد که زمینه یک رئیس‌جمهور نیست. ترامپ از اعتماد‌به‌نفس کاذبی برخوردار است و از جمله گفته می‌شود حاضر نشد برای این‌ منظره آمادگی قبلی پیدا کند و به توصیه‌های مشاوران خود به‌بنابرین هنگام مناظره، دچار استرس و عصبانیت شد. صحنه را به ضرر خود به خاتم کلینتون باخت. جمهوری‌خواهان هر چه می‌گذرد بیشتر خود را سرزنش می‌کنند چرا اجازه دادند چنین کاندیدی سیر انتخابات را از ابتدا طی کند که اگر پیروز شود، همه را دچار وحشت و اضطراب می‌کند و اگر بازدار، عرصه را بر جمهوری‌خواهان تنگ‌تر می‌کند و به‌همین‌ترتیب انتخابات مجلس نمایندگان و سنا را نیز دو سال دیگر از دست خواهند داد. هرگونه مخالفت جمهوری‌خواهان با ترامپ به نفع خانم کلینتون تمام می‌شود و هرگونه سکوت خانم کلینتون نیز برای ناگامی‌ها و اشتباهات آینده ترامپ شریک می‌کند. جمهوری‌خواهان اعتقاد دارند دموکرات‌ها از فرصت بحرانی ترامپ استفاده کرده می‌خواهند آنها را به عقب برانند و از شرایط به نفع خود استفاده کنند و ازجمله مراجع قضائی را به سمت‌وسوی خود بکشند و به حوزه‌هایی که به طور سنتی در دست جمهوری‌خواهان بوده، ضربه اساسی وارد کنند. از سوی دیگر، اگر ترامپ نبود خانم کلینتون هم نقاط ضعفش به‌ویژه در صحنه سیاست خارجی برجسته‌تر شده و شاید باعث شکست وی در انتخابات می‌شد، ولی در سایه حضور ترامپ این نقاط ضعف کم‌رنگ شده و مانعی برای پیروزی خانم کلینتون نخواهد شد. متفقدان خانم کلینتون می‌گویند شکست دیپلماتیک کلینتون بعد از سال ۲۰۱۱ برای مذاکره و ساماندهی مناسب حضور آمریکا در عراق باعث شد گروه‌های تروریستی و در رأس آن داعش، با بیعت با بعضی‌های عراق آن‌چنان قوی ظاهر شوند که خطر تروریستی آنها در عراق را دلایل پیدایش داعش تصور کنند. دولت‌مردان آمریکایی درباره ضعف خانم کلینتون است که ترامپ روی آن به‌درستی انگشت گذاشته و در مناظره‌ها علیه خانم کلینتون به کار می‌برد البته در کشور ما ممکن است عکس این تحلیل صورت گیرد و همین اندازه حضور آمریکا در عراق را دلیل پیدایش داعش تصور کنند. عملکرد خانم کلینتون معرفی می‌کند. عملکرد ضعیف خانم کلینتون در واقعه سفارت آمریکا در کره‌شمالی به‌کار می‌برد که نتوانسته‌اند از راه دیپلماتیک آن بحران را کنترل کنند و آن‌را نشانه ضعف خانم کلینتون معرفی می‌کند. عملکرد ضعیف خانم کلینتون در واقعه سفارت آمریکا در لیبی نیز مورد انتقاد جمهوری‌خواهان است که خانم کلینتون رسماً عذرخواهی کرد ولی ترامپ نشان داد در برابر خطاهای خود اراده‌ای برای تأسف و عذرخواهی ندارد.